

Kova su miškų naikinimu ir alinimu

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl miškų naikinimo ir alinimo problemų sprendimo siekiant sustabdyti klimato kaitą ir biologinės įvairovės nykimą

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 17 d. Komisijos komunikatą „Miškų naikinimo ir alinimo problemų sprendimas siekiant sustabdyti klimato kaitą ir biologinės įvairovės nykimą“ (COM(2008) 0645),
- atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio mėn. Varšuvoje vykusios 5-osios Ministrų konferencijos, skirtos Europos miškų apsaugai, išvadas dėl klimato kaitos poveikio miškams vertinimo ir dėl tausios miškų valdymo politikos,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi ES siekia apriboti visuotinį atšilimą iki 2°C ir per pusę sumažinti biologinės įvairovės nykimą; kadangi J. Eliascho ataskaitoje teigiama, kad nuo 2030 m. per pusę sumažinti miškų naikinimui kiekvienais metais reikės skirti 17–33 milijardų JAV dolerių,
- B. kadangi tausi miškų valdymo politika yra gyvybiškai svarbi kovojant su miškų naikinimu ir tai taip pat esminis ekonominio vystymosi elementas,
- C. kadangi dėl miškų naikinimo pasaulyje išmetama maždaug 20 % visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, sparčiai nyksta biologinė įvairovė ir tai kelia didelę grėsmę vystymuisi, ypač neturtingų asmenų pragyvenimui,
- D. kadangi miškai naikinami nerimą keliančiu tempu – per metus sunaikinama 13 mln. hektarų miško, daugiausia naikinami atogrąžų miškai, nors taip pat tam tikru mastu naikinami ir Europos miškai, ypač Vidurio ir Rytų Europoje,
- E. kadangi miškų naikinimas lemia beveik nepataisomą žalą aplinkai, t. y. ilgalaikį vandens kokybės pablogėjimą, stepių ir dykumų plitimą ir biologinės įvairovės nykimą, kurių sukeltos ilgalaikės pasekmės ekonominiu požiūriu aiškiai viršija išlaidas prevencijos ir gerinimo priemonėms,
- F. kadangi miškai alinami įvairiomis formomis, kurias sunku apibrėžti, vis dėlto tokiu alinimu daromas didelis poveikis klimatui, biologinei įvairovei ir prekėms bei paslaugoms,
- G. kadangi pagal tarpvyriausybines klimato kaitos ekspertų grupės parengtą Ketvirtąją vertinimo ataskaitą siekiant apriboti visuotinį atšilimą iki 2°C reikia visiškai pakeisti besivystančiose valstybėse egzistuojančią išmetamųjų teršalų kiekio didinimo tendenciją, sumažinti su miškų naikinimu susijusių teršalų kiekį ir iki 2020 m. sumažinti pramoningose valstybėse 25–40 %, palyginti su 1990 metais, teršalų kiekį,
- H. kadangi labai svarbu sumažinti miškų naikinimą ne tik siekiant švelninti klimato kaitą, bet ir prie jos prisitaikyti,

1. pabrėžia, kad reikia geriau suderinti miškų išsaugojimo ir tausaus valdymo politiką su kita ES vidaus ir išorės politika; ragina kiekybiškai įvertinti tokių ES politikos krypčių, kaip antai energetikos (ypač biokuro), žemės ūkio, tausios gamybos ir vartojimo, viešųjų pirkimų, prekybos ir vystomojo bendradarbiavimo poveikį miškams;
2. ragina Komisiją pateikti Parlamentui ir Tarybai pasiūlymų dėl griežtų Bendrijos tausumo reikalavimų, skirtų visai iš miškų gaunamai medienai ir medienos produktams;
3. ragina Komisiją iki 2009 m. pabaigos paskelbti išsamų tyrimą, kuriame pateiktas ES gamybos, vartojimo ir prekybos maisto bei kitomis prekėmis poveikio miškų naikinimui ir alinimui vertinimas; ragina per šį tyrimą įvertinti bet kokią neigiamą skirtingų pramonės sektorių poveikį bei jį patikslinti, ir pateikti rekomendacijas dėl naujų priemonių naujovių priėmimo, skirtų sumažinti šį poveikį politikos ir srityje;
4. pabrėžia, kad miškų valdymo srityje reikia skirti ypatingą dėmesį vandens būklei ir kad ypač svarbu miškų ir vandens išteklių resursus valdyti kartu bei derinti atitinkamą ES politiką siekiant atstatyti ar padidinti ekosistemų vandens sulaikymo pajėgumus;
5. pritaria aplinką tausojančiai viešųjų pirkimų politikai ir tam, kad skatinamos tokios priemonės, kaip ekologinis ženklavimas ir miškų sertifikavimo sistemos; ragina visoje ES kuo greičiau patvirtinti ir įgyvendinti aplinką tausojančią viešųjų pirkimų politiką, skirtą medienos produktams; ragina valstybes nares rengiant savo viešųjų pirkimų politiką laikytis aukštų tausumo standartų ir atitinkamai nustatyti realius su šiais standartais susijusius tikslus;
6. mano, kad reikia skirti didelę paramą besivystančioms valstybėms siekiant ne vėliau kaip iki 2020 m. sustabdyti didelio masto atogrąžų miškų naikinimą, ir kad šio įsipareigojimo patvirtinimas tarptautinėse derybose dėl visuotinio ir išsamaus susitarimo dėl klimato po 2012 m. turi lemiamą reikšmę;
7. pripažįsta, kad pakankamas finansavimas pagal pasaulinę klimato programą turi lemiamą reikšmę siekiant per pusę sumažinti miškų naikinimą, o vėliau - sustabdyti; atsižvelgdamas į tai pritaria Komisijos pasiūlymui laikantis Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos sukurti nuolatinio finansavimo sistema paremtą pasaulinį miškų anglies mechanizmą (angl. GFCM); ragina valstybes nares laikytis įsipareigojimų sustabdyti miškų naikinimą ir alinimą pasauliniu mastu ir skirti didelę dalį pajamų, gautų pardavus leidimus ES prekybos taršos leidimais sistemos aukcione, skirti miškų naikinimo ir alinimo mažinimui besivystančiose valstybėse bei derybose daugiausia dėmesio skirti finansavimo šaltiniams, kaip tai nurodyta 2009 m. sausio 28 d. Komisijos komunikate „Rengiantis išsamiam klimato kaitos susitarimui Kopenhagoje“ (COM(2009)0039); ragina valstybes nares pritari Komisijos pasiūlymui priimti Norvegijos pasiūlymą ir dalį iš prekybos nustatytais normos vienetais aukcionuose gautų būsimų pajamų skirti pasauliniam miškų anglies mechanizmui;
8. rekomenduoja per pasaulinį miškų anglies mechanizmą teikiamą paramą pagrįsti veiklos rezultatais ir remiantis patikrintais bendro miškų naikinimo ir alinimo sumažinimo rezultatais; pabrėžia, kad ši parama taip pat turėtų teikti naudą apsaugant bioįvairovę, didinant atsparumą ir gerinant gyvenimo sąlygas miškų regionuose;
9. pabrėžia poreikį visapusiškai užtikrinti miškų vietos gyventojų, įskaitant gentis, teises, taip pat jų teisę iš anksto laisvai ir informuotai priimti sprendimus dėl miškų, kuriais jie

paprastai naudojasi, naudojimo; mano, kad būtina, jog vietos bendruomenės ir gentys būtų sąmoningai ir nuodugniai įtraukiamos į visus priemonių, skirtų taršos dėl miškų naikinimo mažinimui, vertinimo, planavimo ir įgyvendinimo etapus;

10. pabrėžia, kad visais tarptautinio susitarimo dėl klimato po 2012 m. pagrindu priimtais mechanizmais, vykdomais pagal JT bendradarbiavimo programą, kuria siekiama mažinti emisijas dėl miškų naikinimo ir alinimo besivystančiose valstybėse, turi būti visų pirma užtikrinta senų miškų apsauga;
11. pažymi, kad miškų naikinimo procesai Rytų Europoje kenkia aplinkai, o taip pat daro neigiamą poveikį žmonių gyvenimui;
12. atkreipia dėmesį į tai, kad per vidutinį ir ilgą laikotarpį anglies dioksido rinkoje taikomi miškų ūkio kreditai gali būti politikos, pagal kurią siekiama kovoti su miškų naikinimu, dalimi, jeigu laikomasi tikslų miškų anglies apskaitos metodų ir patikimų priežiūros mechanizmų; pabrėžia, kad galutinis sprendimas dėl miškų ūkio kreditų įtraukimo į prekybos taršos leidimų sistemą turėtų būti priimamas atlikus kruopščią visų galimų finansavimo mechanizmų tinkamumo analizę ir įvertinus Kopenhagos konferencijos dalyvių rezultatus bei bandomųjų projektų išvadas;
13. primena, kad iš miškų projektų gauti kreditai, naudojami mokant kompensacijas už šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas pramoninėse valstybėse, negali būti skaičiuojami dvigubai siekiant visiškai pakeisti besivystančiose valstybėse egzistuojančią išmetamųjų teršalų kiekio didinimo tendenciją, kurią, kaip tikimasi, šios valstybės įsipareigos pakeisti pagal tarptautinį susitarimą dėl klimato po 2012 metų;
14. pabrėžia, kad bet kokioje miškų kompensavimo už naikinimo ir alinimo mažinimą pagal numatomą klimato sistemą sistemoje turi būti atsižvelgta ne tik į anglies absorbentus, bet ir į miškuose vykstančius ekosistemų procesus ir miško naudą visuomenei;
15. ragina ES primygtinai skatinti socialinius ir aplinkosaugos emisijų mažinimo dėl miškų naikinimo ir alinimo (angl. REDD) standartus; ragina ES rekomenduoti emisijų mažinimo dėl miškų naikinimo ir alinimo priemones, kuriomis būtų siekiama daugiau nei pagal šiuo metų galiojančią švarios plėtos mechanizmą (angl. CDM), ir kurias taikant būtų šalinamos miškų alinimo priežastys, pavyzdžiui, netinkamas valdymas, skurdas, korupcija ir teisės aktų netaikymas, bei šiuo tikslu prašo paremti politines ir institucines reformas vietos ir nacionaliniu lygmenimis;
16. apgailestauja dėl to, kad komunikate, nepaisant jo pavadinimo, nesprenžiamas miškų alinimo klausimas; ragina Komisiją rengti veiksmų planus ir bandomuosius projektus bei įrodyti, kad yra įsipareigojusi laikytis savo miškų ūkio politikos siekiant sustabdyti (taip pat ir Europos Sąjungoje) ne tik miškų naikinimą, bet ir jų alinimą, bei sukurti ir pradėti taikyti tinkamas stebėsenos sistemas siekiant gauti atitinkamų duomenų apie miškų dirvožemį ir biomase;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.